

РОЗШИФРОВКА ТАБУЛАТУР

Дисципліна на вибір студента. Бакалаврат. Оркестровий ф-т,
2-й курс, 4-й семестр.

Обов'язкова дисципліна. Магістратура. Оркестровий ф-т, 1-й курс, 2-й семестр, III група (народні інструменти).

13.03.2020

Семінар 4. Принципи розшифровки італійських лютневих табулатур епохи Ренесансу

План

Дайте письмові відповіді на 1 та 2 питання.

1. Подібність і відмінність ренесансної італійської табулатури від французької.
2. Запис для 10-го –12-го ладків грифу в італійській системі, його специфіка.
3. Сольфеджування мелодії за цифровим записом (практичне завдання).
4. Розшифрувати одну табулатуру для лютні Соль, *записану в реверсі* (на вибір): анонімні автори, Джованні Марія да Крема; Спіначіно, Борроно, Франческо да Мілано, Галілеї, представити розшифровку разом з факсиміле оригіналу, *якщо його взято з електронної мережі*.

Зразки для виконання розшифровки:

1. Анонім. Річеркар 6.

2. Анонім. Річеркар 9.

6. **Recercar**
 6. **no. 10**

3. Анонім. Річеркар (Рукопис із Сієни)

120

Recercar [Siena MS, f. 5v]

Надішліть письмові роботи за завданнями 4-го семінару на адресу викладача: olenashevchuk@ukr.net:

1) Відповіді на 1-2 питання,

2) виконану відскановану (сфотографовану) розшифровку табулатури, записану на нотному аркуші,

3) факсиміле табулатури, якщо її взято з електронної мережі.

В оцінці за семінар враховується вчасне виконання і надсилання його завдань.

Рекомендована література

Таблиця з методики розшифровки табулатур (розробка викладача).

Вахромеев В. А. Табулатура. *Музыкальная энциклопедия (МЭ)*. 1981. Т. 5. С. 367–370.

Dart Th., Morehen J. *Tablature. The Grove...* 1980. V. 19. P. 515.

Інші джерела текстів табулатур:

F. Spinacino. *Recercare*. У кн.: Apel W. *The Notation of Polyphonic Music. 900–1600*. Cambridge, 1942, p. 67 (факсиміле). Revised 4th edition:

<http://ia601201.us.archive.org/20/items/notationofpolyph1953apel/notationofpolyph1953apel.pdf> [розділ: Табулатури]

http://lute.ru/library/pdf_books.htm:

Trombocino, Bartolomeo (c.1470 – c.1535) . Quattro frottole a Quattro voci. Arr. for two lutes by Alain Veylit.

Giovanni Maria da Crema. У зб.: *Intabolatura de Lauto (1546)*. Ed. par J. Kortis et R. Civioli. RCLuth Prod., 2002: *Recercari 1–15* [p. 3-17], *Allons, allons (Willaert)* [p. 18-19], *Bayses moi (Willaert)* [p. 21-22], *De vous servir (Sermisy)* [p. 23].

Francesco da Milano. Fantasia di Milanese. У зб.: *Troisieme liure de pieces de Luth par F. Da Milano et M. Perino (1547)* / Editee par R. Civioli [p. 2-3, 3-4] та ін.

Intabolatura de Lauto del divino F. Da Milano et J. M. Da Crema / Edite par R. Civioli. RCLuth Prod., 2002 // http://lute.ru/library/pdf_books.htm

Додаткова література та джерела:

Корній Л. П. До питання про українсько-польські музичні зв'язки (за матеріалами побутової, органної та лютневої музики). *Українське музикознавство*. К., 1971. Вип. 6.

Bent J., Hiley D., Bent M., Chew G. *Notation. The Grove...* 1980. V. 13. P. 406.

Thibault G. *Un manuscrit italien du debut du XVIe siecle*. У зб. : *Le luth et sa musique*. Neuilly sur Seine, 1957. P. 66 (рання табулатура Тромбончіно: факсиміле).

20.03.2020

Тема 5. Іспанські табулатури для віуели 1530 – 1580 років

Історичний контекст. Першорядне значення Іспанії в адаптації і поширенні лютні в Західній Європі в епоху Середньовіччя.

Національний іспанський інструмент віуела, його особливості. Видатний композитор Луїс де Мілан, неперехідне значення його найвідомішого збірника (Luis de Milan, «Libro de Musica de vihuela de mano intitulado El Maestro, compuesto por Luis Milan» 1536), жанри інструментальних і вокально-інструментальних творів. Знайомство із джерелами за факсимільним виданням танців і пісень «Ель Маестро».

Два види табулатур для віуели (за значенням ліній: з реверсом і без), їхні особливості. Графіка цифр. Застосування знаків мензуральної нотації для позначення ритму.

Оригінальний принцип запису вокальної партії, відмінний від інших європейських табулатур.

Списки літератури та джерел: див. до семінару 5.

27.03.2020

Семінар 5. Принципи розшифровки іспанських табулатур для віуели

План

Підготувати письмові відповіді на 1 та 2 питання.

1. Специфіка віуельних табулатур: запис вокальної партії, наявність і відсутність реверса. Графіка накреслень цифр (за методичною таблицею)
2. Порівняти оригінал та розшифровку пісні Л. де Мілана Durandarte, визначити принципи розшифровки.
3. Сольфеджування мелодії за цифровим записом (практичне завдання).
4. Розшифрувати одну табулатуру для віуели Соль (на вибір): Л. де Мілан (без реверсу), М. де Фуенльян (у реверсі) або ін., представити розшифровку разом з факсиміле оригіналу, якщо його взято з електронної мережі.

Зразки для розшифровки:

1. Л. де Мілан. «Toda mi vida», пісня в супроводі лютні. 1535.

To da mi vida vos ame
Y por siempre vos amare

Si me amays yo no lo se.

Este villancico q
se sigue es el mismo
q arriba esta: y de la
maera q agora esta
sonado el cãtor ha
de cãtar llano y la vi
buela algo apessa.

amo: al desamo: y al oluido.
recido ya que sabe el disfauoz

To da
y por

2. Л. де Мілан. Павана. Из кн.: Apel W. *The Notation of Polyphonic Music. 900–1600*. Cambridge, 1942, p. 63 (факсиміле).

3. Мігель де Фуеньян. Сторінка із збірника «Orphenica Lyra» (1554 г.). Червоним кольором віддруковано вокальну партію. (із сайту <https://ru.wikipedia.org/wiki/табулатури>).

* Motete a quatro Liras, Orphenica Lyra, Libro Segundo,

factum gedonave illar deitatis plu

na filie splendor ij.

summeti tu cali

ginoz mena ij. de luper

itradia placet mare

maris stella, ij. ij.

Надішліть письмові роботи із завданнями 5-го семінару на адресу викладача: olenashevchuk@ukr.net:

- 1) Відповідь на 1-ше питання,
 - 2) розшифровку однієї табулатури, записану на нотному аркуші, в електронному вигляді (відскановану).
 - 3) надішліть факсиміле розшифрованої табулатури, якщо її взято з електронної мережі,
- В оцінці за семінар враховується вчасне виконання та надсилання його завдань.

Рекомендована література

- Методична таблиця з розшифровки табулатур (розроблена викладачем).
Вольман Б. Виуэла. *Музыкальная энциклопедия (МЭ)*. 1973. Т. 1. Стб. 807–808.
Luis de Milan. Durandarte. У зб: *Ренессансные песни. Составители Бедуш Е., Кюрегян Т. М.*, 2007. С. 421, факсиміле; с. 372-374.

Додаткова література та джерела:

- Apel W. *The Notation of Polyphonic Music. 900–1600*. Cambridge, 1942, p. 62–64.
Bent J., Hiley D., Bent M., Chew G. Notation. *The Grove...* 1980. V. 13. P. 406.
Dart Th., Morehen J. Tablature. *The Grove...* 1980. V. 19. P. 510.
Luis de Milan. Pavana 1. Різні твори. У зб: *Libro de Musica de vihuela de mano intitulado El Maestro , compuesto por Luis Milan , in der original Notation und einer übertragung herausgegeben von Leo Schrade*. Leipzig, 1927 (репринт).
Luis de Narvaes. Guardame Las Vacas. У зб.: *The Renaissance Guitar. Selected and transcribed by F. Noad*. New York; Sydney, 1974, p. 79: факсиміле.
Poulton D. Vihuela. *The Grove...* 1980. V. 19. P. 757–761.

03.04.2020

Тема 6. Табулатури XVI – XVII століть для щипкових і смичкових інструментів

Різновиди щипкових і смичкових струнних інструментів. Застосування для них принципів французьких та італійських лютневих табулатур. Запис цифровою табулатурою музики для гітари, скрипки, цитри, ін.

Німецька літературна табулатура для басової віоли з паралельним викладом мензуральною нотацією у трактаті М. Агріколи ‘*Musica instrumentalis deutsch*’, Wittenberg, 1529.

Упровадження Дж. Монтесардо новаторської системи музичного скоропису для гітари («*Nuova inventione d'intavolatura*», Florence, 1606). Зміст застосованих ним позначень (горизонтальні лінії, великі й малі літери). Розвиток принципів Монтесардо Фоскаріні і Корбеттом.

Французька табулатура XVII – XVIII ст. для віольної ліри (lyra viol або viola bastarda). Паралельний виклад мензуральною нотацією у трактаті Мейса (Mace T. 'Music's Monument', London, 1676).

Скрипка. Використання цифрової табулатури. Нумерація цифрами щаблів звукоряду.

Гітара. Французькі табулатури польських танців XVIII ст. для п'ятиструнної гітари. Зміна системи нотації музики для гітари після 1750 р.

Принципи лютневої табулатури у записах для гітари та укулеля (укулеля) у XX ст. Схема положення пальців на грифі. Відсутність єдиної системи позначень у численних виданнях для гітари та її різновидів.

Використання табулатур у рукописах і виданнях гітарної музики XIX–XXI ст. **Текстовий різновид сучасної гітарної табулатури.** «Сітки» в запису акордів.

Рекомендована література:

Методична таблиця з розшифровки табулатур (розроблена викладачем).

Вольман Б. Л. Гітара. *Музыкальная энциклопедия (МЭ)*. 1973. Т. 1. Стб. 988-990 (стрій).

Раабен Л. Н. Виолы. *МЭ*. 1973. Т. 1. Стб. 798-799 (стрій, бібліографія).

Лютневі та гітарні табулатури: <http://www.lute.ru/manuals/tabreader.htm>

Додаткова література та джерела:

Bent J., Hiley D., Bent M., Chew G. Notation *The Grove...* 1980. V. 13. P. 334–415.

Dart Th., Morehen J. Tablature. *The Grove...* 1980. V. 19. P. 507–515.

G. Hudson. Allmaine (english viol tabl. XVII c.). У статті: Bent J., Hiley D., Bent M., Chew G. Notation *The Grove...* 1980. V. 13. P. 410.

Th. Ford. M. Southcotes paven (Lyra Viol Duets). У зб.: Thomas Ford. *Lyra Viol Duets*. Edited by Oleg Timofeyev. A-R Editions, Inc. Madison. (Recent Researches in the Music of the Baroque Era, 90).

«Ach Du Lieber Augustine». For 2 fiddles. Див.: www.jaybuckey.com

Sonata a trios en Si b Majeur de B. J. Hagen. Pour Luth, Violon et Basse / Editee par R. Civiol. – RCLuth Prod., 2004 // http://lute.ru/library/pdf_books.htm
та ін.